

Es. de done ori in septemana: Joi si Domineca; era candu va pretinde importantia materieloru, va esi de trei seu de patru ori in septemana.

Pretiu de prenumeratiune
pentru Austria:

pe anu intregu	8 fl. v. a.
diometate de anu	4 " " "
patrariu	2 " " "
pentru Romani'a si strainetate:	
pe anu intregu	12 fl. v. a.
diometate de anu	6 " " "

ALBINA.

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespondenti ai nostri, si de adreptulu la Redactiune Alte-Postgasse Nr. 1. unde sunt a se adresa si corespondintiele, ce privescu Redactiunea, administratiunea seu speditura; cate vor fi nefrancate, nu se vor primi era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anule si alte comunicatiuni de intru privat — se responde cate 7 cr. de linia; repetiri e se facu cu pretiu scadiutu. Pretiu timbrulu cate 30 cr. pent. una data, se antecipa.

Inscitintare dloru Abonenti ai nostri: Aceptandu pre tota dlu'a returnarea din concediu a dlui Redactore G. POPA, am facutu pregatirile necesarie, ca foi'a nostra septeman'a vittorta se esse de trei ori, mercuri, vineri si domineca.

Pesta, in 13 Noemvre.

Doue cestiumi mari, demne d'a fi pertractate la acestu locu, se agita astadi in sferile politice interne. Premitemu din capulu locului, ca ele, in ultim'a analize potu se-si coincide; la tota intemplanrea inse ele forma — una sistema seu combinatiune mai inalta. Noi, conformu interesului si indatenatiunei nostre, candu trecemu la ele ni vom permite a le lua cam din fundulu fundului, pentru ca stimabili cetitori se le pota nu numai conosce, ci si pricepe cum se cade.

Cine s'ar pune se numere multimea de colone prin foile oficiali si semi-oficiali, incarcate cu reporturi despre triumfurile — pompose, brilante, si — firesce si scumpe, ce serba si totu urma a mai serba Domnitoriulu nostru, Imperatoriulu si Regele Austro-Ungariei — in Oriente, — acela ar avé de lucru. Dar alte foi, cari si ele vor a trece de bine informate, paralelu cu aceste triumfuri buciate, vinu a ni siopti, ca — plecandu Monarchulu nostru spre Oriente ar fi insarcinatu pre ministrii sei remasi a casa, se faca tote pregatirile, pentru ca la returnare se se pota pune capetu diferentieloru politice-natiunali, ce bantuescu tierile, pacea, progresulu comunu!

Acést'a ar fi prim'a cestiume mare.

Ce fericiti am fi, daca am poté, daca am avé destulu temeiu — se damu cre diamentu acestei faime! Intr' aceea lipsea de atare complanare seu impacatiune esistendu, pentru ca esiste reulu, diferentiele, nemultumirea, turburarea spiritueloru, — loialitatea ni comenda a lua faim'a de adeveru si a ne ocupá de ea.

Nu vremu se mistificamu, si pentru aceea insemanamu aci numai de catu, ca aceea faima, pre unde suna si resuna, ea este numai despre partea monarchiei cea din colo de Laita, ér pre noi, multumitii si fericitii supusi ai „Ungariei unguiloru“ — nu ne privesce. Va se dica: este vorb'a de diferentiele, gravaminele, c'unu cumentu, de pretensiunile cheiloru, poloniloru, tiroleniloru si — dora inca a sloveniloru, cari pretensiuni se afirmara si totu mereu urma a se afirma printr'o opozitiune generale, compacta si sonora, printr'o pasivitate activa si inca ce activa (!!) a poporaloru si inteligintiei loru impreuna; ér de necesurile si dore-rile nostre, cei-ce mai multu ne-am datu, a le inghitu, de catu a le pronuncia, mai multu a le ineca in peptu-ne, de catu a le manifestá in lume, pre facia, — nu pré si-aducu a minte diei pamentesci!

Cu tote, noi ne-am bucura din anima, daca faim'a s'ar adeveri si astfelu; caci prin aceea pre d'o parte sistem'a politica de astadi, carea si pre noi ne apesa de morste, ar primi o lovitura grea; pre d'alta parte s'ar desavua cobe si credintiele celoru slabi de angeru ai nostri, cari, servili si neloiali, cum sunt, sustienu si predica, ca Monarchulu o data cu capulu, macar se pera lumea, nu se va mai pleca se puna stavila nedreptatiri-

loru ce se facu majoritatiloru poporaloru, se comande o data cu voce de tunetu elementelor impilatorie si nimicitorie: „quos ego!“ Si apoi surpandu-se aceste neloiali credintie si cobe, si in loculu lor resarindu speranti'a si instalandu-se curagiulu consciintiei de dreptu, or'a mantuirei, or'a dreptatei, or'a adeverului trebuie se bata curendu si pentru noi.

Noi deci, firmi in credintia catra Monarchulu nostru, convinsi despre sentiulu seu pré inaltu de dreptate si amore pentru tote poporele sale si anume si declinitu pentru cele cu o mia de titli de dreptu si de merite, cascigate prin cele mai grele sacrificie, precum nu se pote nega acést'a despre natiunea romana, noi credemu, si trebuie se credemu si se speramu ca faim'a amintita — nu este fora temeiu; caci altumintrelea nu ni-ar remane, de catu a — desperá; ér despre poporele desperate se scie, ca ele — n'au patria si patriotismu, n'au pietate de catu — pentru sentiulu de ura si de isbanda! — Cine n'o scie si n'o crede acést'a, ducase in Buc'a Catarului, ca s'o véda cu ochii.

Repetimu deci, ca credemu si tienemu acea faima de — intemeiata; — inse vediendu noi cum procede Ministeriulu Vienesu facia de poporele nemultumite si turburate, vediendu ca elu, in locu se apuce alta cale, alta directiune, si-sfortiadia tote poterile a se ntari totu mai multu in cea nefericita de pon' aci: ni vine se ni perdemu tota credintia si speranti'a, ca Msa, cu barbati guverneleru de astadi va fi in stare a-si realisa naltele si parintescile intentiuni. Pentru ca se pricepemu acést'a, se trecemu la a dou'a cestiume mare.

A dou'a cestiume mare este — cestiume „reformei electorali“, pre carea Autoritatea de statu si-a facut'o devise politica si a scris'o de adreptulu pre flamur'a sa.

Ministeriulu cislaitanu, *Beust-Giskra*, nu i vine la socotela sistem'a reprezentativa astadi in vigore in acea parte, pentru caus'a ca legelatiunea dup' acea sistema este pré ingregata de eleminte negermane si necentraliste.

Candu a intrudusu dlu *Schmerling* la 1860 si 1861 acea sistema, punctulu de manecare si scopulu a fostu cu totulu altulu; atunci se calculá, ca si tierile ungueresci cu elemintele loru, si prin urma-re si magiarii vor se fia reprezentati in senatulu imperiale din Vien'a, acolo apoi diferite eleminte cu diferite loru interese si tendintie vor se paralisedie unele pre altele si — tote vor se se radime in regimu, carele astfelu, basatu ca pon' aci pre divergentiele si ne'ntielegerele elemintelor, va se fia securu si tare. De candu inse cu dualismulu, referentiele si tendintiele devenira cu totulu altele. Elemintele negermane si necentraliste nu vor se se contopésca in senatulu imperiale, ci tindu tote a si decide ele sortile a casa in dietele loru proprie. Necadiulu dlui *Giskra* deci este mare si densulu cu ochi invidiosi privesce la diet'a Ungariei, in carea minoritatea magiara din tiéra printr'o majoritate artificiosa in dieta, dispune dupa draga voi'a regimulu de tota poterea si tote medilócele tieri — pentru scopurile regimulu si ale ómeniloru, respective umelteloru lui.

S'a socotitu asié-dara dlu Ministru *Giskra* si cu ai sei, se coréga reulu; dar — facia mai vertosu de cehi si de poloni, acést'a necesaria operatiune nu merge de a-dreptulu; prin urmare intieptulu

ministru se apucá s'o faca — cum dice latinulu — „per ambages.“ Éca cum: elu — vedeti dvóstre, democrat alu naibei ce mai este, constata, ca — numerulu membriloru parlamentulu centrale este pré micu, ca o representatiune a poporulu de cate unu deputatu pentru cam 100,000 suflete este pré slaba; si asié elu si-descoperi dorintia d'a inmulti s'natulu imperiale cam pon' la indoitu, la 300 seu 400 de membri. Firesce acum, ca daca este vorb'a de principiulu democratiei, apoi nici o representantia alésa din clasi nu poté se se potrivésca de felu; ergo — dlu Ministru *Giskra* incepú a lucrá si a agita pentru principiulu alegeriloru diricte. Hei, dar cehii, polonii, tirolezii etc. se vede ca — nu sunt orbi; picepura ei indata ca de ce se lucra; vediura ei si in Ungaria ca ce voru se dica alegerile diricte, candu ele se facu printru unu regimu nedreptu, regimu cu tendintie particulari, in folosulu unei mice parti, ér nu alu totulu! Da, bietulu poporu simplu este mai usioru de insielatu, de coruptu, de intimidatu, de catu clasele mai culte; apoi mesculantiele ce se facu la impartirea cercuriloru si la conscrierea alegatoriloru, si terorizarile si coruptiunile la actulu alegeriloru, — cine nu le cunosce! etc. etc. Destulu ca — factorii pentru a caroru imbetare cu apa éra combinatu planulu Ministeriulu nemtiescu — nu se dederá amagiti, ci toti din tote partile respinsera in dietele loru provinciali propunerea Ministeriulu, facuta in acést'a cauza; asié dlui *Giskra* nu-i remase, de catu — seu a-si pune poft'a in cuiu si a se fremená si mai de parte, in centrulu seu, cu elemintele de-centralisatorie, seu — a se pune pre terenulu decretarei prin violintia. Cea d'anteia alternativa este recomandata de — necesitate, necesitatea sistemci, firesce; cea-lalta de — spiritulu de reactiune. Se fimu convinsi, ca dlu *Giskra* va alege dupa cum va sufá ventulu, — supunendu ca nu-lu va parasu intieptiunea.

Destulu ca asta politica, tendintia, activitate a sa este, ceea-ce regimulu din Viena nomesce, „*Wahlreform*“ — reforma electorale; parol'a lui de astadi. Asié trebuie se-i cunoscemu noi pre — fericitorii de astadi ai poporaloru din Austria! Candu s'a indrudusu prin dlu *Schmerling* sistem'a de astadi, scopulu ei a fostu: se eschida democratia, adeca pre adeveratulu poporu si cu adeveratele sale interese — din parliamentu, se lu eschida prin faptorii „mai indreptatiti in Austria,“ prin clase seu caste; astadi, precum vediuramu, scopulu reformei democratice a dlui *Giskra* — este: se eschida intieptiunea consciintiosa din legelatiunea suprema prin poporulu simplu si amagibilu! — Insa are némtiulu unu proverb, care dice, ca — „a grigitu Ddieu, ca arburii se nu crésca pona 'n ceru.“ Speramu ca nici arburile iesutiloru politici nu va cresce pona 'n ceru. Cu tote acestea, dupa cele premise, vrendu nevrendu ni se obrude cestiume: Óre dlu *Giskra*, si cu consotii sei nu va fi cugetandu a satisfacere prin acést'a reforma a sa dorintia Maiestatei, a pregati complanarea diferentieloru si nemultumiriloru politico-natiunali? — Este indreptatitu prepusulu?? — Dar ce temere, ce prepusu, ma catu de negru si absurdu — ar fi ne'ndreptatitu in Austria dupa esperiintiele trecutulu!?

Insurginti'a in partile Catarului, desi cercurile si foile oficiali se magulescu ca este innadusita, firesce prin agramadirea de potere armata si adaugereade destula

asprime si crudime, — totusi dupa alte reporturi, acést'a innadusire par' ca este astfelu, ca rescól'a se delogédia dintr' unu munte si tienutu intr' altulu.

Intr' aceea despre urdirea si causele rescólei incepu a se publica cele mai triste si memorabili date; anume in „*Tagespost*“ din Gratiu vine unu c. r. oficeriu a ni spuné, ca — proprie portarea autoritatiloru publice si violat'a mandria seu ambitiune a guvernatoriulu, ginerariu-fml. *Wagner* — sunt cari adusera pre bietii bucani la desperatiune, in catu nu li mai remase, de catu refugiulu la propria isbanda, la arme! „Stati,“ striga acelu dnu corespondinte, — „stati“ cu omorurile! De 4 septemani tiene junghierea intre soldatii credintiosi si intre unu poporu totu atatu de onestu si credintiosu alu patriei!“ In fine adauge: „Monarchulu petrece in Africa si Asia, incungiu-ratu pururea de ómenii ce creára situatiunea de astadi a statulu; . . . in Vien'a Ministeriulu are urechi numai pentru mintiunile si laudele oficiali. Rogarile si plansorile poporulu remanu fora respunsu: deci — unde se mai caute elu ajutoriu si dreptate?!“

Paralelu — vocile din granitia, anume din cea croata-serbésca, devinu totu mai alarmatorie, si pre stepanitori incepu a-i cuprinde ingrigiri grele. Dar despre acést'a parte — alta data. Acum se adaugemu, ca unii dintre contrarii nostri natiunali afla la timpu a-si aduce éra si o data aminte de noi si de caus'a nostra, caus'a natiunaliatiloru din Ungari'a.

„*N. F. Lloyd*,“ de domineca trecuta spune pre facia, ca — cestiume de natiunali-tate nu este deslegata si ca — este pecatu a-si face domni dela potere ilusiumi intr' acést'a privintia. (Ce voru dice la acést'a tiranii cei mici din Carasiu, Temisiu, Selagiu, Satumare etc. etc., cari totu mereu amerintia cu furce pre oricine nu crede in deslegarea finale si completa a cestiumi de natiunali-tate?) Cei dela „*N. F. Ll.*“ afirma, ca ea, acést'a cestiume; si-achimbatu numai faci'a seu caracterulu, si — inca spre desfavoree pacei interne. „Pona la facerea legi, dice ungu-rulu, noi stámu in aren'a legelatiunei facia 'n facia cu postulatele natiunaliatiloru: astadi — reulu, s'a retrasu in organismulu internu si — nu este accesibile. Ér ca reulu esiste, dovedescu isbucnirile patimóse din acea parte — in óre nepandite, si dovedescu indreptimulu, cu care se porta denutatii romani si serbi la tote afacerile publice. Mai nainte natiunali-tate se luptáu, astadi ele stau inversiun-nate. Credemu ca — nu este bine, a lasá spudi'a aprinsa sub cenusia. Cestiume esiste, deci nu este consultu, nici posibilu, a o ignorá!“

Vedeti cum sciu fratii nostri se nimeresca adeverulu, candu li se apropia muculu la degete. Se fia ei insa convinsi, ca — comedia nu voru mai jucá cu noi. Au frati adeverati, prin fapte reali, positive, — au contrari inversiunati, indiferinti pentru ori ce afaceri ale — asié-numitei patrie ungueresci. Romanii sciu apretiu gravitatea referentieloru intre ambele eleminte isolate: dar ca o turma de vite nu voru se fia si se remana nici chiar fratiloru. In man'a magiariloru este sórtea: aléga. Noi ni-am facutu detorintia, si consciintia ni este cu totulu liniscita.

Scirile din strainatate le resérvamu pentru nrulu urmatoriu.

Diet'a Ungariei, de marti'a trecuta pona astadi nu mai tienu sedintia publica, ci lucrã in sectiuni. Reportulu despre sedintia de astadi sosindu-ne prã tardiu, asemenea trebuie se-lu lasamu pentru urulu viitoriu. Amintim numai atat'a, cã s'a desbatutu legea pentru contingentele de recruti pre a. 1870.

DELEGATIUNEA

SOCIETATII ACADEMICE ROMANE

aduce multumire publica urnatoriloru dni, cari au binevoitu a contribui la inestrarea bibliotecei societatii prin donatiuni:

- a) Parintelui Melhisedecu, episcopulu Dunareii de diosu, pentru doue exemplarie din cronic'a Husiloru, lucrata de Reverentia Sa;
- b) Domnului A. Treb. Laurianu, pentru câte un exemplariu din:
 1. Istori'a Romaniloru din timpurile cele mai vechi pana in dilele nostre;
 2. Magazinulu istoricu pentru Daci'a, in cinci tomuri;
 3. Chart'a tieriloru romane, cunoscute mai inainte sub numele de Daci'a, in 12 foi;
 4. Tabul'a Daciei antice;
 6. Fragmentu istoricu de Calnau, Iasi;
 7. Calendariu lunariu si pascala, de la anulu 2.300, inainte de Christosu, pana la anulu 3.172 dupa Christosu;
- c) Domnului V. A. Urechia, pentru doue diplome originale, un'a dela Carolu alu VI-lea din 1717, si alt'a de Gabrielu Movila din 1619, precum si pentru 36 carti parte in limbe straine, parte in cea romana.

I. Heliade R.
presiedinte,

STATUTULU ORGANICU

alu bisericii rom. orientale, sub datulu din Schönbrunn: 28 maiu 1869 a primitu prã inalt'a sanctiune a MSale si pentru confiniulu militaru, si elu a inceputu a se pune in lucrare pretotindeni; dar cu ocaziunea sanctionarii, elu a suferitu unele modificatiuni sãu adause, pre cari unii corespundinti ai nostri le tienu contrastice cu dispusetiunile congresului. Pana se ni pronunçiamu parerea nãstra intr' acãsta privintia, publicãmu mai nãinte aci simplu acele modificatiuni, precum urmãza:

In Sectiunea I. la „Sinodulu Parochialu“ §. 7. s'au adausu celoru 8 puncte ale Congresului, unu punctu nou, adeca alu 9., care suna asiã: „Autoritãtile politice din frontier'a militara vor pastrã si mai departe cerculu de activitate, ce li compete in acẽste afaceri.“

In Sectiunea II. la „Comitetulu parochialu“ §. 23. s'au adausu unu punctu nou, alu 19. care suna: „Cu privire la tãte obligatiunile de mai susu ale comitetului parochialu in privint'a administrarii, inventarii, apoi a ratiotierii si a pastrarii intregi averi parochiale, a supr'a acelor'a autoritãtile in fruntari'a militara si mai departe vor exerciã influentia de pana acuma.“

In Sect. III. la „Epitropi'a parochiale“ §. 27. s'au adausu erasi unu punctu nou, adeca alu 9., care suna asiã: „Autoritatiloru politice din fruntari'a militari'a li se resãrva influentia competinta in tãte aceste directiuni.“ Apoi la §i 28, totu in a III. Sectiune in fine s'a adausu unu punctu nou, alu 5. care suna: „Si in privint'a afaceriloru scolare vor exerciã autoritãtile fruntariiei militare influentia ce li compete.“ §. 175. este modificatu asiã: „Limb'a oficiãsa in tãte trebile bisericescei, scolare si fundatiunali atatu in lantru cau si in afara este cea romana, totusi inse are a fi alaturata o traducere germana la scrisorile oficiali, ce se dirigu catra autoritãtile superiãre din fruntari'a militara.“

Langa Aradu, 8 noembr. n.

Asceptati se auditi, cum se executa in aceste parti statutulu organicu; ẽta cum se executa si respectãza:

Comitetele parochiali — afara de partile din Banatu — in tãta dieces'a dintre cele 18 protopopiate nicãiri nu s'au infiintiatu, pentru cã asiã li vine mai bine la socotãla dupa usulu si calapodiulu de pana acum;

a „se chirãtoni si santã“ preoti — desi sub pretestu de administratori — fara de a se respectã dreptulu de alegere alu poporulu in virtutea statutulu organicu;

a „se denumi“ simpliciter prin naciãlnicii consistoriulu administratori protopopescei, — cari dupa unu timpu ẽre care se intãrescu de definitiviti;

a „se primi in ordulu calugarescu individi despre cari fãrte multe s'ar potẽ spune, cari apoi

devinu aplicati in duãe calitati „de professori la institutulu clericalu, si de notari cosistoriali;“

a „se amovã invetiatori;“ si in loculu loru a se denumi prin consistoriu alii pe cari i recomenda protopopulu concernintã, a carã denumire se subterne si acum'a ministeriulu magiaru de culte spre intãrire!

a „se concede protopopulu P. I.“ se-si neglige protopopiatulu si se locuẽca in Aradu ca dignitariu bisericescu facendu servitiu magiarisãtorã ca „Inspectoru scolasticu etc.“ si ca atare a avẽ influentia si intru afacerile nationale bisericesce si a partecipã la consistoriu!

Tãte acestea se facu fara a avẽ grigea statutulu organicu, pe care-lu condẽmna si desconsiderã chiar dignitarii competinti ai bisericii nãstre; tãte se facu — dupa placu si procedura ruginitã — fara intãrenerã ver-unui barbatu mirẽnu!

Arbitriulu popescu sãu calugarescu totu mai domnesce, si precandu dieces'a Caransebeului pe di ce merge face unu sboru avantajos cu Reuniunile invetiãtoresce, si comitetele parochiali de pretutindeni, — aici nime nu se misca romanesce, ci totu unguresce. — In casin'a magiariloru pre cine vedi? Pre calugarii si protopopii nostri cum ẽ F...s caru i place a se preumblã pe strade in costumu ungurescu, si cu alti calugari d'ai nostri ce sunt notari si asesori consistoriali de biserica „romana nationale;“ a fraternizã totu cu cei mai incãrnati magiari.

Densii numai in trebile oficiãse bisericesce — cari li aducã ceva venituri, figurãza ca calugeri romanesce, — ẽra catu ce au trecut peste pragulu resiedintiei episcopale, — nu sunt mai multu cei de diuã, ci facu pe omenii noptii, acompãnati de „pãitãsii magiari.“

Si o Doune! cate si mai cate alt-le — se comitu fara sfiãla!

Temisiãr'a in 4 Noemvrẽ st. n.

Marti in 2. noemvre si in dilele urmãtoare se tienu congregatiunea trilunãria a cottulu Timisiu, sub presiedintia vice-comitetulu primariu S. Ormos.

Timpulu ploiosu, si drumurile rele, a far' de acẽstea dõra si intãrdierea cu semenatur'a, au impededatu si pre putini nostri reprezentanti romani, d'a partecipã la acãsta adunare.

Si paguba cã n'au fostu de fatia, cãci acum de nou s'ar fi potutu convinge despre sentiulu de loialitate, egalitate si frãtietate alu magiariloru si magiaroniloru.

Pana traiã Murãnyi-Kulterer, capulu clicei supremãtisãtorice, dens'a si-mai mascã intentiunile ei egoistice si maliãiose, si dãca nu alt'a, celu putinu amagãa cu felu de telu de promisiuni pre cei 3 deacoromani ai nostri; cãci vedeti, atãti'a avemu aicea; — decandu inse mori numitulu conducãtoriu, partesanii clicei depuserã si intãleptiunea si sfiãla, si batundu-si jocu de noi, dispuinu cu afacerile municipale dupa dragu placulu loru, casi candu noi Romanii, maioritãtea absolutã din comitatu, nici nu am esiste.

Asiã in ultimele congregatiuni la implinirea postulu de v. comite alu treilea, innoindu-si reprezentantii celoru 190000 de Romani pretensiunea pentru ocuparea celu putinu a acestui postu print' unu romanu dẽca cele lalte mai cardinãli le ocupãra tãte minoritãtile straine: capulu comitatulu si cu clic'a sa ne respinsa cu cuventulu, cã noi romanii n'avemu individuu destulu de calificatu pentru unu atare postu (!), dar ni-au datu parol'a loru de onõre (?), cã indãta ce vor deveni vacante posturi de protojudi sãu judi cercuali, la acelea voru fi chiamati eschisivu numai romani.

Nu multu dupa acẽia, deveni vacantu postulu de jude primariu in cerculu Aradulu nou, dupa acẽst'a celu de jude cercualu la Cocot'a, apoi celu de jude primariu in cerculu Lipovei, si in urma celu de jude in cerculu Ciãcovei; clic'a supremãtisãtorã inse condusa de egoismulu ei fora satiu, frangendu-si parol'a, ne desconsiderã si delaturã cu totulu, alegendu de jude primariu pre unu armẽnu, cu numele Bogma, cãsuru alu reposatulu Marãnyi, de jude cercualu la Cocot'a pre unulu Anyos, de jude primariu la Lipov'a pre Hollosy, ẽr' de jude cercualu la Ciãcov'a pre slovaculu magiarisatu Col. Tormãsy. Alegerea cestui din urma e cea mai caracteristica Tormãsy a fostu pan' acum comissariu de securitate, studiile si sciãntiele juridice nu le are de felu, si totusi — elu se gasi calificatu d'a se candidã si — devenindu in candidãtinu cu doi dintra cei mai apti si calificati jurati cõttensii, unulu romanu celu laltu bugarin, — Tormãsy fũ alesu cu maioritãtea voturiloru, firesce a clicei dominantãrice, pecandu bietulu juratu si juristu romanu

Foisiãra.

ACTELE SI DATELE

Conferintia romane nationale din Transilvania, tienuã in 7 si 8 martiu 1869 in opidulu Mercuria.

Protocolulu stenograficu.

(A se vedẽ nrãi 81, 82, 83, 88, 89.)

Dr. Ratiu. Dloru! La statorirea unui programu nationalu, la statorirea unui programu de pureedere, cu deosebire in obiectulu de facia, casi in tãte obiectele momentãse si insemnate, eu in ainte de tãte iẽu in considerãre demnitãtea nãtionei meje si folosulu, care pãte rezultã pentru ea din activitate sãu pasivitate (bravo!). Numai acolo voi fi activu, sãu acolo voi fi pasivu, unde-mi va concedẽ demnitãtea nãtionei meje, numai acolo voi aperiã nãtionea pe terenulu activitatii, dẽca voi scãi cã aducã folosu pentru nãtione (bravo!), inse nu atunci, candu vedemu contrariulu. . . Se ne intãrcemu la 1848, se vedemu cum au fostu remunerate fãptele nãstre, si cum ne am implinãtu noi detoritãtia nãstra. Romanii au sãngeratu atunci si au perdutu pona in 48000 de suflete pentru apãrãrea si sustinerea existãntiei imperiulu care se clatinã. — Au venit absolutismulu de feru, si ce credeti, cu cine am lãptatu temnitiele, au nu chiar cu acei luptatori romani?! (bravo!) Cine au fostu apesatu mai tare, au nu noi?! Si pe candu Dloru! noi chiar si cu acelu absolutismu ferosu, eram multumiti, pre candu noi eram buni bucurãsi, dẽca primeãmu cate o bucatura de pane, ca din gratia, pona atunci altii sapau la fundamentulu putrediendu alu edificiuulu. . . ẽta Dloru! fãptele nãstre au fostu pedepsite, ẽra ale acelor'a remunerate. (Asiã este, aplause.) Au tienuã acestu absolutismu ferosu, pona la 1861, care dreptu respãta pentru

sãrificiele nãstre mari ne au apesatu. Atunci vedemu deodata introdusu ẽrasi terenulu antimãrtialu. Ce lupta mare ne au constatã se scãpãmu de acea lupta. Ne am luptatu, si asiã au venit a. 1863 si 1864, si s'au conchiãnatu diet'a din Sabiuu. In diet'a acẽst'a au fostu doi factori, cari trebuie se fiã in o dieta constitutiunãle. S'au adusu legi, si acele legi s'au sanctionatu. Dar ce au urmatu? Au urmatu acẽsta d'aci, cã acele legi s'au stersu unilateralmintã! — Nu e aci vatãmãta demnitãtea nãtionei, candu noi ne am plecatu capulu, — candu o minoritate a nãtionei, care nu voia se scia de vatãmãrea autoriloru aceloru legi, au primitu acea vatãmãre, au neconsideratu unele urmãri de aci, numai ca se arete cu fãptulu, cumca romanulu scie aperiã mai multu de catu ale sale, interesele altãr'a, de la cari asceptãmu si noi se ni le apere. Si ce au urmatu? S'au nimicitu Dloru acele legi! In 1865 ne conchiãmã la o dieta feudala in Clusiu. La Sabiuu ne am dusu, la Vien'a ne am dusu, si ẽrã mai multu ca posibilu, cã noi vom intrã si in diet'a feudala din Clusiu. Unii au facutu unu votu seperatu facia cu acea dieta, in intãlesulu caruã nu mai ẽrãrtatu nici unu romanu din Trannia intrã si in diet'a din Pestã. Cu tãte acẽsta au venit conchiãmãrea pentru acãsta dieta. Dar aci ni s'au concedu ca se mergemu, prin urmare ni s'au lasatu voia libera ca se mergemu, sãu ba. (Asiã este.) Noi ne-am dusu, si ce am ispravitu?! Aci me provocu la acea ce am cetitu si auditu de prin diurnale, cã Dlu Hossu insusi ar fi disu: sperãntiele mele de 20 ani, sunt nimicite. Eu nici unu argumentu mai validu, in contr'a vorbirei sale nu aducã de catu aceste cuvinte. Ei Dloru! dar se mergemu mai departe. Activitate sãu pasivitate? Se vedemu folosulu. Nu ni-ati potutu aretã unu singuru folosu, dar pagub'a eea mai mare de care se rusinãdia chiar si contrãrii nostri politici. A conchiãmã o dieta dupa doue legi electorale deosebite, aici feudala, acolo in Ungaria liberalã, dẽca nici atatu n'ati pu-

tutu scãte in 3 ani de dile la cale in diet'a din Pestã, ca se se stãrãga acea feudala, si ca lumea se nu mai aiba spectacolulu acel'a deosebitu, de a vedẽ conchiãmata o dieta pe bas'a a duoru legi electorale deosebite, ce mai vreti?! (bravo frenetice!). Acãsta lege avea lipsã de reforma, pe care o asceptãtu chiar si contrãrii nostri politici. Dar se luãmu si partea dreptulu. Vedemu cã dela 1848 incãce, la fiãcare actu care l'am facutu noi pona astãdi, mai totu deuna cu vatãmãrea demnitãtii nationale, l'am facutu. Am avutu totudeuna folosulu celu mai micu, si altii au devenitu remunerati. Dupa ce ni s'au concedu a merge la diet'a de incoronãre, si dupa ce noi nu am fostu chiamati acolo dupa tãte formele, ar urmã dora acum, ca noi se nu mai mergemu la Pestã. Prin partecipãrea la alegeri, noi am sanctionatu de nou tãte acẽtele si fãptele ce s'au facutu in acea dieta in contr'a demnitãtii nãtionei nãstre (bravo! se traiãscã!). Dloru! Bine scie dlu Puscariu si J. Hossu, care au fostu mactãmã conducãtoriuulu partidei drepte, a Dlui Deãk: Cã ce dai din mana cu voia, nu mai poti reclamã nici odata ẽra ce ai perdutu si ti s'a lãtu cu sila, vine vremea candu o poti pretinde se ti se redeã. Dẽca noi sanctionãmu fãptele dietei din Pestã, si acẽea o facemu prin partecipãrea la alegeri si la afacerile ei, atunci noi am resignatu pre calea dreptulu publicu a le mai recãstigã. — Din acãsta considerãntia sum in contra activitatãi (bravo! aplause frenetice.). Dar de aci nu urmãza cã noi se ni punemu manile in sinu, se nu lucrãmu nimicu si se dormim, ci toema din contra, mai multu ca ori candu noi vom fi activi si vom luptã pentru drepturile nãstre. Prin acẽst'a noi nu voim alta, decãtu se aretãmu cã alegãtorii romani punu unu protestu in contra acẽleia, ca se nu ni se calce mai multu drepturile nãstre in picidãre, dupa cum s'a facutu pana acum. Noi avemu in tiãr'a ungurẽscã si Banatu 36 barbatã, cari s'au luptatu mai multu pentru noi, decãtu ai nostri. (Se traiãscã! entusiãstice.) Si acẽia ẽrã vor luptã si

acum, si n'avemu lipsã de Cleini si Maiori, dar s, acẽstia au vorbitu in diet'a din Clusiu, si au apãratu drepturile nãtionei, dar nu in diet'a din Pestã.

Azente. Dloru! En nu m'am insinuãtu la cuventu pana acuma, pentru cã ar fi o nebulia, ca pana nu ajungã ca-itãntii la luptã se intãre generalulu in luptã. (ilaritate). Dar mai antãtu trebuie se respundu dlui Muresianu, care a disu cã in 1848 camaril'a si intrãgele cabinetelor ne ar fi miscatu si resculatu, ceca ce a disu prim'a data unu romanu! (N'a disu!) Acẽste insinuãri le-am auditu astãdi primãdata din gur'a unui romanu, din gur'a unoru patrioti. Am intãlesu din gazete, si si din gazete romane, cã s'ar aduce arme in Trannia, pentru cã romanii, cari in 1848 s'au luptatu pentru tronul, vor se se lupte mane in protiv'a tronulu.

Presiedintele: Me rogu acẽst'a nu se tiene de obiectu nici decum; nu este acẽst'a la ordinea dilei.

Azente. Nu vorbescu la obiectu, dar voiu se reflectezu dlui Muresianu. — Toti acẽsti tãncãri, cari la 1848 nu s'au luptatu pentru cutãri lucruri mari, ci numai ca se ajunga prin posturi, si deputati prin dieta, pãte cã ei a fostu miscati de intrãge (s'au scrisu in „Augsburger Ztg.“, si din acẽst'a s'a facutu unu estrãsn in o gazeta romana) inse cã noi cari am fostu factori vii, cã noi, vom fi fostu miscati si resculati de camarila si intrãge, o negu cu tãta puterea cuventulu. — Cine vrẽ se facã intrãge nu cumpãra copii, ci barbatã; ẽmenii nostri erau pentru „unu osu de rosu.“ Mai tienetu minte, credũ cã nu veti fi uitatu, cã Eppulu Lemeni a negatu tãncãrãmei nãstre partecipãrea la adunãrea de 15 maiu. Dẽca pre acẽstia i-ar fi cuprinsu intrãge, nu me mahnescu, dar cã pre noi cari am incinsu sabiã cari am fostu ẽmenii fãptelor, acẽst'a nu o potu admãta, noi nu am fostu corupti nici odata. — Erãmu in Bucuresti in diãta de 15. maiu, si candu am auditu despre cele intẽplate, am plecatu, si venit de acolo

tu, pre candu contrarii testamentului cu parintele Pavelu Popa au mare interesu, si totusi — precum este invederatu, ei sunt cei scutiti din partea autoritatii!! — (Se na desperati; caus'a dvostre este santa si va adă aperiatori; insciintiat-ne despre totu pasulu, tota mesura tribunaliului, pentru ca indata ce vom observá mesculantie, se le aretámu Ministrului justitiei si se-i cáremu intrevénirea. Red.)

Sasca-montana in 28 Opt.

In nrulu 82 alu pretiutei Albine am fost adusu la conosciinta publica imbucuratori'a veste despre imbunatatirea salariului preutilor nostri prin orasielie munteniste; astadi cu parere de reu am se me plangu contra unoru nevoitori de bine, de pace, de progresu, totu in sfer'a acést'a. Este sciutu, séu dóra chiar naturalu, cá si de acést'a se gasescu pretodindenea; asié si la noi avemu doi, cari catra acést'a, fiindu membri ai comitetului parochialu, ba unulu chiar epítropu, au si influentia si de acést'a se folosescu tocma spre reulu bisericeii si scólei.

La anulu 1863, pre temeiu lu ordenatiunei mai nalte, léf'a invetiatoriloru s'au fostu imbunatatitu, a nume si la noi aici aceea s'a fostu urcatu dela 126, la 160 fl. Abé in sa trei ani s'a bucuratu invetiatoriu de acestu micu adausu, fiindá dumelul Pav. Strainu, conlocutoriu de aici s'a apucatu si a agítatu pona candu acelu adausu s'a stersu. Acum totu dumelul Strainu si cu inca unu sociu alu seu, G. Ranoiu s'a apucatu a agítá si a face se se subscrie din casa 'n casa si din birtu in birtu o cóla pentru stergerea birului preutiescu. Astfelu in locu se se bucare de bunastarea parochiei, ei se opintes u a o derimá; in locu se inainté die bun'a-intielegere si armonia, ei o subsapa si facu neposibile!

Pornisera la noi, dupa constituirea sinodului si comitetului parochialu, tóte spre bine; preutulu Alexandroviciu si cu invetiatoriu Ungurénu lucrau la infintierea unui cercu de lectura si erá tóta sperantia d'a se infintia, candu numitele dóue oi retacite incepura a turburá pacea, casi cum dusimani nostri i-ar fi fi pusu si indemnatu se ne strice. Apoi totu d'astea istorii se mai ivescu si pre alocurea, totu in asemenea tipu; si pentru aceea credu cá va fi bine, a le dá pre facia si a cautá ori si cum se ferimu viéti'a nostra natiunale de urmarile rele ce se nascu din astfelu de agitatiuni si turburari. — (Romanii se fia toti frati buni intre sine; dusimani avemu legióne, pre toti strainii! Ér fratii nostri din poporu anume se recugete bine, cá prin statutulu org. ei au devenitu stepani in biserica si scóla, si deci de aci nainte a loru este laudá si marirea pentru bunastarea si inflorescerea bisericeii si scólei, si a loru peccatulu si ruzinea pentru tóte scaderile in cele bisericesci si scolari. Preuti si invetiatori reu platiti, au numai popórele nepricépetórie de interesulu si folosulu loru; a vré preuti si dascali reu platiti este — a vré preuti si dascali slabi si neharnici; cine platesce reu, n'are dreptu se céra zelu si truda multa; ér fora acestea — lumin'a, cultur'a prosperitatea nu este cu potintia. La acést'a se cugete setenii nostri pretotindenea cu tóta seriozitatea, si se cugete cu cugetu crescinescu si duméloru cei doi anumiti din Sasca-munténa! Red.)

Sub Magura in confiniulu milit. 30 opt.

Dupa ce indelungu timpu fuseramu in nestire pe aici despre sórtea statutulu organicu bisericescu, deodata primiramu vestea prin preotime si prin organele politice, precum cá domnulu protepresbiteru districtuale N. Andreieviciu va pasi la organisarea sínódelor parochiali, ceea ce intru adeveru s'a si intreprinsu din partea reverendisimulu protopresbiteru din comuna in comuna. Granicerii nostri, mandri de a se vedé si ei odata cu drepturi in privint'a bisericeii si scólei, iau parte la aceste sínóde cu multimea si le imbratisiaza cu caldura, sciindu cate si ce grele lupte au costatu ele barbatiloru celoru mari ai natiunei, audindu din gur'a organizatoriu protopresbiteru cá ele sunt semne de grati'a Maestatii Sale a imperatulu, carele nu-si uita de bravii graniceri. Constituirea comitetelor parochiali si a epítropiei decurgu fara vr'o greutate in catu e bucuria a privi cu catu simtiu de fratiatate se pórtá granicerii unii catra altii la alegerea membriloru; pre langa acést'a mai

este ce face ochiului placere si inimei bucuria vedindu si pre domnii oficiari romani luandu parte si dandu-si si Domniele loru parerile cu unu grain liberu si francu in dorint'a de a vedé binele bisericeii si a scólei intemeiatu si naintatu. Védiendu acést'a participare libera si zelósa a domniloru oficiari la sínódele nóstre, credu cá domnulu corespondinte din Orsióv'a fórté a esageratu candu dechiará in Nr. 84 alu Albinei, cá „capii regimentelor nu voescu ca scóla si bisericea sa se emancipe de tutel'a militara,“ fiindu cá atunci nici participarea domniloru oficiari la sínóde nu s'ar suferi. Eu din parte-mi me temu cá prepusul acést'a a supr'a capiloru regimentelor de granitia este chiar pripitu si pentru acum fara temeiu, numai mái tardiu s'ar poté dice despre densii, anume dupa ce ne vom fi organizatu pana la episcopía si dupa ce vom fi creatu senatulu scolariu diocesanu, déca voescu séu nu a lasá conducerea trebiloru bisericesci si scolarie in séu'a corporatiuniloru bisericesci constituite intru intielesulu statutulu organicu bisericescu? cáci pentru acum suntemu numai in presér'a organizatiunei definitive si transitiunea nu se póte face deodata. Déca inse atunci s'ar observá vre o resistintia din partea capiloru militari facia cu drepturile si autonomi'a nóstra bisericesca, apoi nu ni va remané alt'a, decatu a cere convocarea congresulu natiunale indata, si a desluci acolo in ce mesura si in ce privintia se se cuprinda influentia autoritatiloru militare a supr'a bisericeii si a scólei ortodoxe romane din granitia, carea face o exceptiune batatória la ochi cu statutulu publicatu in cea lalta provintia metropolitanu, unde autoritatile politice nici unu amestecu nu-si pretindu la bisericea si scóla nóstra.

Pana acuma dara nu avemu a ne plange a supr'a autoritatiloru militare din granitia, candu vedemu cá nu numai cá nu ne impedeá intru constituirea sínódelor, ba inca ne spriginescu pe o cale démna de lauda in tendintiele nóstre.

Pentru Tofaleni.

Ni se tramisera colecte facute la Apelu din Albina:

1. Din Temisior'u, prin dlu prof. G. Craciunescu, 64 fl. 50 cr. list'a din centru, la care au contribuit: Meletiu Dregheciu protopopu, Emilu Felix, si N. Popescu pict. acad. câte 5 fl. Paulu Rotariu, si I. Misicinu, câte 2 fl. — Ath. Rácz, V. Craciunescu, Al. Bacu, G. Ardeleanu, N. Cosieriu, F. Seculiciu, G. Dobosianu, Francesco Stransky, S. Petroviciu, N. Rancu si P. Seculiciu, câte 2 fl. — I. Munteanu, P. Cermen'a D. Dragonescu, I. Deheleanu, G. Ribariu, Euth, Ciobanu, T. Mikes, S. Todorescu, P. Fogarasy. I. Fogarasiu, G. M. Liot'a, L. P. Calaceanu, Dr. P. Vasiciu, N. Chitescu, C. Savu D. Buibasiu, P. Labasianu, G. Nedelcu, si P. Ned'a, câte 1 fl. — I. Moldovanu, si L. Demetriu, câte 50 cr. — P. Cucu, si G. Pau, câte 40 cr.

2. Din Caransebesiu, prin dlu invetiatoriu Teod. Calinescu, 20 fl. la care suma au contribuit: N. Post'a, Teod. Gergeli, ambi negociatori, si Demetriu Scaiusianu, cancelistu comunale, câte 2 fl. — I. Post'a, I. Vasileviciu, Al. Stancoviciu, N. Brancoviciu, si I. Pet'a, negociatori, I. Bartolomeiu secr. I. Achimescu meseriesiu, P. Bon'a negociatoriu si G. Costaniciu, privatu, câte 1 fl. — I. Popoviciu, Constantinu Sugravu, G. Palcu, Ioach. Velcu, meseriesi, Susanu Craciunu negociatoriu, D. Bijú speculantu, Timoteiu Ursulescu telegrafistu, C. Usto'a negociatoriu, I. Mihailoviciu prof. de theologia, si Teod. Calinescu invetiatoriu, câte 50 cr.

3. Din Banatu-Comlosiu in Torontalu, prin dlu protopopu V. Sierbanu, 31 fl. la care suma au contribuit: Comunitatea B. Comlosiu 5 fl. — Bisericea gr. orientala 2 fl. 50 cr. — V. Sierbanu, protopopu si G. Bogdanu negociatoriu câte 2 fl. — I. de Nako proprietariu, si T. Pascu cassariu comunalu, câte 1 fl. 50 cr. — I. Grozescu parochu, Iul. Bogdanu parochu, G. Miulescu preotu, Martinoviciu adj. not., Petri perceptoru, C. Risticu negociatoriu, M. Mathics adm., C. Schifmann inspect. si N. Micoceviciu practicantiu, câte 1 fl. — Ecaterin'a Grozescu, si Liviu Sierbanu practicantiu, câte 60 cr. — N. N. Val. Stamboly negociatoriu, I. Sierbanu esactoru, M. Mosco negociatoriu, P. Brancovanu revisoru, Th. Lazariny advocatu, Iul. Stamboly

negot. AL. Brancovanu comisariu, si Simeonu Balanu tutoru, câte 50 cr. — Ann'a Danu 40 cr. — Maria Stamboly negot., I. Pacatianu tutoru, Ant. Pascu tutoru, si G. Fraticiu economu, câte 30 cr. — Arcadiu Boranu, si Mel. Cioreanu, economi, câte 10 cr.

Totu prin dlu protopopu V. Sierbanu ni se tramisera fora lista, 10 fl. v. a. din partea comunei Toraculu-micu.

4. Din Dorgosiu comit. Temisiu, prin dlu preotu V. Cismasiu, 31 fl. 45 cr. v. a. la care suma au contribuit: Vas. Cismasiu preotu, Dem. Stoia padurariu, Petru Popescu pad. si P. Pecurariu economu, câte 2 fl. — Andr. Chiritiescu 1 fl. 20 cr. — Avr. Corb'a docinte, Ach. Labasianu, G. Grozavu, P. Ignescu, economi, G. Popescu jude com. Sofr. Labasianu, V. Davidu, Moise Deheleanu, G. Chiritietcu, economi, si G. Mladinescu padurariu, câte 1 fl. — Sim. Stefanescu, Moise Hobanu, G. Iancu, Vas. Martinescu, Alessie Grozavu, Pav. Labasianu, Part. Siocatiu, Vas. Grozavu, I. Jonescu, N. Velescu Dav. Savulescu, P. Milovanu, Vas. Labasianu, Porf. Iancu, P. Blaju, Pav. Popescu, P. Chiritiescu, Ach. Ieremie, si G. Tincu, economi, câte 50 cr. — V. Antonu, si Pav. Martinescu, economi, câte 40 cr. — Alessie Ardeleanu, G. Mitru, si Pav. Antonu, economi, câte 30 cr. — P. Draganescu econ. 25 cr. — I. Hobanu, Andr. Siocatiu, P. Nadescu, si Vas. Draganescu, economi, câte 20 cr.

5. Din Segedinu prin dlu G. Grozescu stud. VIII. 5 fl. v. a. la care suma au contribuit urmatorii studinti: M. Popoviciu, P. Popoviciu, I. Novacu, E. Juc'a, A. Coter'a, A. Popescu, E. Corcanu, P. Mocu, P. Corcanu, si G. Grozescu, câte 50 cr. v. a.

Aceste liste de câte: 64 fl. 50 cr. + 20 fl. + 31 fl. + 10 fl. + 31 fl. 45 cr. + 5 fl. dau sum'a de 161 fl. 95 cr. v. a.

Dintre colectele ce ni se mai tramisera de trei dile, publicámu pentru asta data inca:

Ilisiesci in Bucovin'a, 9. Noemvre 1869.

Pré onorate Domnule Redactore! Scirea despre cráncen'a pasire a baronulu Apor contra fratiloru nostri din Tofalu umplu si la noi in Bucovin'a de cea mai mare indignatiune si de acelu resemtiu alu intregulu sufletu, carele-lu reclama astadi progresulu umanitati si alu civilizatiunei din intréga Europa, contra unui asemenea actu vandalu, comisu de acelu baronu de rasa, cultura si inima asiatica.

Éta, Domnule, alaturu aci sum'a de 240 fr. v. a. carii mi-i inmanuara unii pré stimati Romani — frati de unu nume si de unu sange cu nefericitii Tofaleni; — binevoiesce a-i spedá la loculu convenitu, adeca la acelu comitetu, ce se ingrisesce de sprigionarea flamandineloru si frigurendelor victime.

Numele acelor' pré stimati si nobili Romani, carii jertfescu acést'a sume de 240 fl. cu iratiésca injma pentru momentan'a ajutorare a bietiloru Tofaleni, vi le voi comunicá cu alta ocaziune.

J. P.
Deci sum'a intréga, publicata mai susu este: 161 fl. 95 cr. + 240 fl. = 401 fl. 95 cr. v. a. carea sub datulu de astadi s'a inaintatu dlui Fogarasi la Osiorheiu.

Sum'a totale administrata pon'acu prin „Albina“ este: 328 fl. 70 cr. (a se vedé nrulu 89). + 401 fl. 95 cr. = 730 fl. 65 cr. v. a.

Red.

Varietati.

(†) (O fatma) se respandesce pre cátu curiósa, pre atátu de caracteristica pentru timpulu de astadi si spiritulu lui; pre care fáima de si nu ni este iertatu a o tiené de intemeiatu, fiindu totusi cá ea ni atinge cause si interese momentóse si persóne conosciute romane, nu potemu se o ignoramu. Dar se i damu intruducerea explicatória.

Nu pentru prim'a óra ni se intemplá, cá unu domnu studinte din Italia, neconoscatoriu de poporulu, caus'a si situatiunea nóstra, si privindu anume pre muntenii nostri din partile Zarandului si ale Albei de diosu de unu vasu cu iérba de pusca, aruncá in mediloculu loru câte unu taciune alu fantasiei sale inflamate crediendu dóra cá i va succede a aprinde

lumea ca se aiba spectacululu d'a o vede din departe cum arde si se lamuresce de peccate, si astfelu elu se devina — *memoritoriu*. Poft'a si intentiunea se vede cá n'ar fi rea.

Dar poporulu nostru si muntenii nostri nu sunt iérba de pusca ce se aprindu de schintei ale fantasiei, apoi firear acelea spedite sub firm'a de „Horia“ séu „Closica“ séu chiar „Jancu.“ Nu astfelu de schintei séu taciuni au aprinsu pre muntenii nostri nici la 1781, nici la 1848! Catra acést'a astadi poporulu nostru si-are pre invetiatorii si conducatorii sei in mediloculu seu, ér cei ce i se obtrodu se-lu conduca din strainetate, sunt — de compatimitu.

Cu tóte dlui taciunariu din Italia asta data nimeri chiar reu; o data pentru cá proclamatiunile-i inflamate sosira intr'unu timpu, candu, am poté dice, totu romanulu bunu este panditu de diece ochi rei, a dóu'a pentru cá-lu pusera peccatele lui se adresedie unele si parintelui Butariu, in Zarandu, carele aflandu-se bietulu si altfelu sub incuistiune criminale pentru predic'a sa la monumentulu lui Buteanu, acum dlu din Italia lu infundá in suspiciune si mai grea; ér pre romanii opositionali pre toti ii recomandá si mai multu ochiului invighilatoriu alu banuitoriu statu ungurescu, macar cá foile guvernamentali, cari amintira de acele proclamatiuni, in vederea si audiulu lunei, firesce intru propriulu interesu bine priceputu alu guvernului, dechiarara faptulu de ceea ce este elu, de unu actu nesocótitu alu unui scolariu. Cumca este astfelu, dovedesce, daca ar mai trebui dovéda, fáim'a ce se escá de câte-va dile si se colpórtá prin capitale. Se dice adeca cá *in consecint'a aceloru proclamatiuni* din Italia, plecara joi'a trecuta doi domni deputati romani si functionari ai regimului, in misiuni speciali, unulu spre Bucuresci, altulu spre Nasaudu. Apoi nu este acést'a fama curiósa si caracteristica?!

E adeveratu, cá intr' acea dia plecá dlu Dr. Aureliu Maniu pentru Bucuresci, si este asemenea adeveratu, cá dlu Sigis. Popu se prepara se plece pentru Nasaudu. Dar celu d'antaiu plecá, cum ni se spune, ca aginte in caus'a unei linie de drumu de feru; ér cela laltu — ce e dreptu ca agente alu regimului, in sa in cause — cum insusi le numesce — *publice*. Ajunge totusi cá ambii stau, in referintie cátu mai intime cu regimulu, si in soldulu séu serviciulu regimului, si in fine cá — dlu din Italia aruncá tocmai acum proclamatiunile sale in mediloculu poporului nostru: si — éca fáim'a rea, neplacuta e gat'a. Puna-se acum cine-va s'o desavuedie, si se vedeti cum ea va se devina totu mai multu crediuta; si se auditi o suta de argumente si banuele contra — persónelor, timpului, locului, etc. etc. Éca rezultatulu bravadei dlui studinte din Turinu!

(†) „Vai nóa Chesintieniloru!“ Cu aste cuvinte incepu si incheia mai multi locutori din Chesinti, protopopiatulu Lipovei, o corespondintia lunga, plina de tanguiri contra preutimei, anume contra parochului loru N. Stoianoviciu, despre carele ni denuncia intre altele, cá in 21 Sept. nóptea, fiindu fórté beatu, a datu cu o pétra in locutoriulu de a colu, cu numele P. J. in cátu l'a lovit de mórté! — Ne intréba apoi pre noi: cum se scape de astfelu de preuti? — Pentru plansori contra preutiloru este Consistoriu; ér pentru criminalitati, este judeciulu comitatulu. Facutati pasi, aretare, plansóre? — Noi vom spriginí plansorile in publicu, candu vor fi ele aduse acolo unde se cuvine.

Cursurile la burs'a de Viena.

(Dupa insciintierea telegrafica din 13 Noemvre.
Imprum. de statu convertatu cu 5%, 59.50. Imprum. natiunale 68.75. Actiunile de creditu 232.25; — sortiurile din 1860: 93.70; sortiurile din 1864: 116.80; Obligatiunile desarsinarii de pamentu, cele ung. 79.50; banatic 78.50; transilv. 75.50 bucovin. 72.50 argintulu 122.50, galbenii 5.85; napoleonii 9.90.